

Sử dụng phương pháp tích hợp nội dung và ngôn ngữ trong dạy học môn tiếng Anh tiểu học

Khắc Thị Ánh Tuyết*

* Khoa Sư phạm Tiếng Anh, Trường ĐH Ngoại Ngữ, ĐHQGHN

Received: 15/02/2024; Accepted: 26/02/2024; Published: 22/3/2024

Abstract: Content and language integrated learning (CLIL) has been widely used and lauded over the last few decades in English language teaching for its dual-focus form of instruction where attention is given to both language and content. Learners therefore are equipped with not only language knowledge, but also knowledge on various subjects such as biology, history, maths, arts, literature, etc., and important soft skills through language supportive methodologies that are incorporated in the lessons. This educational approach is appropriate for students of different ages and levels, from pre-school levels to university students. This study hopes to explore the application of the CLIL approach in the English textbooks for primary-school students in Vietnam. The researcher will then discuss the benefits of using CLIL in English teaching for primary school students, and suggest some ways to exploit specific lessons in the textbooks using the CLIL method.

Keywords: CLIL, primary school, English textbooks, content, language

1. Đặt vấn đề

Học tập tích hợp nội dung và ngôn ngữ (CLIL) là một phương pháp giảng dạy nhằm mục đích thúc đẩy cả ngoại ngữ (foreign language) và học nội dung theo cách tích hợp (Darn, 2019). Phương pháp CLIL đã được áp dụng rộng rãi ở các trường phổ thông trong những thập kỷ gần đây. Ở Việt Nam, kể từ khi việc dạy tiếng Anh theo đường hướng giao tiếp được áp dụng phổ biến, phương pháp dạy tiếng Anh truyền thống chủ yếu tập trung dạy ngữ pháp và từ vựng theo các chuyên đề riêng lẻ, đã được thay thế bằng việc luyện tập cả bốn kỹ năng giao tiếp, và hướng tới những nội dung thiết thực với người học. Kiến thức của các môn học khác như địa lý, toán học, lịch sử, văn học, khoa học, âm nhạc, sinh học, đạo đức, khoa học xã hội... được lồng ghép trong các bài học tiếng Anh, giúp học sinh không những được trang bị kiến thức về ngôn ngữ, mà còn các kiến thức khoa học phổ thông của các môn học, đồng thời khiến việc học tiếng Anh trở nên thú vị, hấp dẫn hơn.

Ở các trường Tiểu học ở Việt Nam, môn tiếng Anh được dạy chính thức từ lớp 3. Việc áp dụng phương pháp CLIL trong môn tiếng Anh tiểu học đã được giới thiệu trong chương trình SGK của các bộ iLearn Smart, Global Success, Family & Friends và English Discovery. Nghiên cứu này sẽ tập trung phân tích việc áp dụng mô hình của phương pháp CLIL trong SGK tiếng Anh tiểu học.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Định nghĩa và vai trò của CLIL

CLIL (content and language integrated learning) là phương pháp học tích hợp, đan xen nội dung trong giảng dạy ngôn ngữ. Phương pháp CLIL lần đầu được áp dụng ở châu Âu đầu những năm 1990 của thế kỷ 20. Phương pháp này được áp dụng cho người học ngoại ngữ ở mọi lứa tuổi và khả năng. Đối với giáo viên, phương pháp dạy học tích hợp có thể tốn khá nhiều thời gian trong việc soạn bài, và có thể linh hoạt trong việc hợp tác với giáo viên bộ môn khi áp dụng kiến thức của các môn học khác trong bài giảng tiếng Anh. Nội dung (content) trong phương pháp CLIL là kiến thức các môn khoa học xã hội (lịch sử, địa lý, thiên văn, đạo đức, văn hoá), các môn nghệ thuật, khoa học tự nhiên (toán, vật lý, hoá học, sinh học), văn học... đều phù hợp với phương pháp CLIL.

Việc tích hợp nội dung trong bài học giúp kiến thức ngôn ngữ tiếp nhận (input) trở nên dễ hiểu hơn và có ý nghĩa hơn, vì người học có thể đã quen thuộc với kiến thức tiếp nhận. Việc học ngoại ngữ được kết hợp với việc củng cố các kiến thức môn học sẵn có, hoặc kiến thức mới giúp tăng hứng thú và động lực cho học sinh. Kỹ năng tư duy như khả năng sáng tạo, tư duy bậc cao cũng được phát huy.

Phương pháp CLIL được chia ra làm hai hình thức: (1) dạy nội dung, kiến thức các môn học thông qua một ngoại ngữ - tiếng Anh. Ví dụ như việc học môn địa lý bằng tiếng Anh ở các trường quốc tế. Vì vậy, cái đích của hình thức này là kiến thức của các môn học được chú trọng hơn việc sử dụng tiếng Anh. (2) dạy tiếng Anh thông qua nội dung kiến thức các

môn học. Ví dụ như một bài đọc hiểu hoặc nghe hiểu trong SGK tiếng Anh sử dụng kiến thức địa lý (các quốc gia có khí hậu nhiệt đới, cây trồng, động vật, thói quen sinh hoạt, phong tục tập quán của người dân...). Cái đích của hình thức này là kiến thức ngôn ngữ (ngữ pháp, từ vựng). Nghiên cứu này tập trung vào việc áp dụng phương pháp CLIL theo hình thức thứ 2 – dạy học ngoại ngữ tích hợp nội dung trong các trường tiểu học ở Việt Nam.

2.3. Áp dụng phương pháp CLIL trong dạy ngoại ngữ

Sử dụng và điều chỉnh tài liệu giảng dạy: Giáo viên có thể thêm ngữ liệu nội dung (kiến thức tiếp nhận), thêm hình ảnh, biểu đồ, các videos ngoài sách giáo khoa. Sắp xếp lại các hoạt động trong SGK, cá nhân hoá các chủ đề, dự án.

Các hoạt động dạy học

Dựa theo mô hình tháp phân loại các cấp bậc nhận thức trong quá trình lĩnh hội kiến thức ở người học của thang đo Bloom (Bloom's taxonomy), các hoạt động trong giờ học CLIL có thể được triển khai như sau:

Ghi nhớ: nhận biết, nhớ lại (các hoạt động: liệt kê, xác định, nói, gọi tên, đọc thuộc, đánh vần, nêu sự kiện, kể)

Hiểu: giải thích, diễn giải (các hoạt động: phân loại, so sánh, định nghĩa, mô tả, đưa ra ví dụ, sắp xếp, dự đoán, dịch)

Áp dụng: thực hiện, làm (hoạt động: tính toán, thử nghiệm, tìm hiểu, phỏng vấn, chuẩn bị, trình bày, nghiên cứu)

Phân tích: đưa ra lý do (hoạt động: phân tích, lựa chọn, quyết định, suy luận, kiểm tra, đưa ra lý do, biện minh, chỉ ra sự khác biệt, giải quyết)

Đánh giá: (hoạt động: đưa ra kết luận, đưa ra ý kiến, nhận xét, đánh giá, khuyến nghị)

Sáng tạo: chế tạo, sản xuất (các hoạt động: thay đổi, sáng tác, thiết kế, tưởng tượng)

2.4. Một số ví dụ về việc sử dụng CLIL trong SGK Tiếng Anh tiểu học ở Việt Nam

Kiến thức môn khoa học: phân loại động vật, môi trường sống của động vật, vòng đời của động vật (TA3, TA4 – Global Success, Family & Friends TA3, English Discovery TA3), các bộ phận trên cơ thể động vật (English Discovery TA3)

Các môn nghệ thuật: hình dạng & màu sắc (TA3 – Global Success)

Địa lý: thời tiết; quốc gia; cảnh quan; thành phố & nông thôn, môi trường sống của con người (TA4 – Global Success)

Lịch sử: những nhà thám hiểm nổi tiếng; những nhà văn nổi tiếng; những vị vua, hoàng hậu

Văn học: các nhân vật văn học: Tấm Cám, Mai An Tiêm, Cinderella (TA5 – Family & Friends), dự đoán kết truyện

Văn hoá: các lễ hội: ngày của Mẹ, ngày của Cha, năm mới của các quốc gia, Giáng sinh (National Geographic – English for Grade 2)

Toán học: số đếm, thời gian (TA3 – Global Success, TA3 – iLearn Smart, English Discovery TA3)

Khoa học: hệ mặt trời, không gian, trái đất, vũ trụ (TA4 – Global Success)

Khoa học xã hội: giao thông & thông tin liên lạc, phương tiện truyền thông (TA4 – Global Success); nghề nghiệp (TA4 – Global Success)

2.4.1. Mô hình áp dụng gợi ý cho một bài học CLIL cho HS tiểu học

Dưới đây là một vài ví dụ về việc tiếp cận các bài học trong SGK Tiếng Anh tiểu học theo phương pháp CLIL.

Bài học CLIL 1

Lesson Five **Skills Time!**
Reading

1 Look at the picture. Talk about the animal.
2 Read and listen to the poem. 112

What am I?
I am an animal at the zoo.
Listen now, this is true.
I'm yellow and brown. My tongue is red.
I've got two little ears on top of my head.
My neck is long and I am tall.
I haven't got any hands at all.
I can see the top of trees.
My food is there. I like green leaves.
To get my food, my tongue is long.
Can you guess? Don't get it wrong!
So what am I? Do you know?
I'm a giraffe and I'm saying 'hello'!

3 Read again. Write T (true) or F (false).
1 The giraffe is tall. T
2 The giraffe has got two hands. F
3 The giraffe is black and white. F
4 The giraffe has got two ears. F

Đây là một bài Đọc hiểu – phần Reading Comprehension, lấy từ sách Family & Friends TA3. Ở hoạt động tiền đọc (pre-reading), học sinh miêu tả những gì mà các em biết về con hươu cao cổ. Ở đây, học sinh cần vận dụng kiến thức sinh học (content) sẵn có để miêu tả con vật này, ví dụ như hươu cao cổ có 4 chân, cổ dài, nó sống trong rừng (hoặc trong vườn thú), ăn lá cây,... Bài đọc cung cấp cho học sinh lượng từ vựng để miêu tả con vật, nơi ở và thói

quen sinh hoạt. Cuối bài học, học sinh học được các từ vựng để miêu tả con vật, đồng thời củng cố và phát triển kiến thức sinh học về loài hươu cao cổ, cũng như các động vật hoang dã khác. Giáo viên có thể đặt nhiều câu hỏi liên quan đến động vật hoang dã để giáo dục học sinh về tầm quan trọng của động vật hoang dã, và sự cần thiết phải bảo vệ động vật hoang dã, VD: What animals are giraffe's friends? (Bạn của hươu cao cổ là những con vật nào?); Name some wildlife animals? (Kể tên một vài động vật hoang dã khác mà em biết.); Are wildlife animals our food? (Động vật hoang dã có phải là thức ăn của chúng ta không?).

Bài học CLIL 2

16 What do you know?

17 Listen and read. Then put the foods in the correct place.

18 Say the word. Find the food group.

PROJECT Make a healthy food plate. Talk to a friend.

Lesson 6 Can understand a short text about food groups / Can make a healthy food plate

Đây là một bài đọc hiểu (reading comprehension) lấy từ SGK English Discovery 3 – OUP. Phần nội dung của bài học được lồng ghép kiến thức khoa học để dạy từ vựng về tên các loại đồ ăn. Ở phần tiền đọc (pre-reading), học sinh vận dụng kiến thức sẵn có để kể tên các món ăn trong đĩa thức ăn, và kiến thức khoa học để đoán món ăn nào tốt cho sức khỏe, hoặc không tốt. Ở bài đọc, học sinh nắm được kiến thức về việc phân loại các món ăn dựa vào giá trị dinh dưỡng của chúng. Học sinh sau đó nối các món ăn ở cột bên phải với các nhóm thức ăn và dinh dưỡng. Ở hoạt động dự án, học sinh sẽ thảo luận và vẽ một đĩa thức ăn gồm các món ăn có lợi cho sức khỏe.

Bài học CLIL 3

3 Look and write.

1. red + blue = purple

2. red + yellow = _____

3. yellow + blue = _____

Fun time 77

Đây là bài học về màu sắc được lấy từ SGK TA3 – Global Success. Nội dung của môn mỹ thuật được lồng ghép trong bài học về màu sắc và cách pha màu. Học sinh học tên các màu từ vòng tròn thuần sắc, đồng thời có kiến thức về cách pha màu từ các màu cơ bản (primary colors), sự kết hợp của các màu cơ bản tạo thành các màu thứ cấp (secondary colors).

3. Kết luận

Có thể thấy việc lồng ghép, tích hợp các kiến thức của các môn học trong các SGK tiếng Anh sử dụng ở bậc tiểu học khiến bài học trở nên hấp dẫn và có ý nghĩa hơn đối với người học. Phương pháp CLIL ngoài việc hướng tới cái đích cuối cùng là việc học ngôn ngữ và giao tiếp sử dụng ngôn ngữ đích (L2), còn có một mục đích kép (dual-focus) là củng cố và phát triển kiến thức liên môn học, các kiến thức khoa học tự nhiên, xã hội và nhân văn, và phát triển các kĩ năng tư duy, kĩ năng liên nhân thông qua các hoạt động phong phú phát triển từ nội dung bài học, hướng tới sự phát triển toàn diện cho học sinh, chuẩn bị hành trang để học sinh có thể trở thành công dân toàn cầu trong tương lai.

Tài liệu tham khảo

1. Darn, S. (2019). CLIL: A Lesson Framework (Dạy học ngôn ngữ và nội dung tích hợp: Bộ khung cho một bài giảng). Web: <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/knowning-subject/articles/clil-lesson-framework>

2. Lazar, A. (2016). *A CLIL Model for Primary Schools (Một mô hình dạy ngôn ngữ và nội dung tích hợp cho các trường tiểu học)*. Web: https://www.researchgate.net/publication/317153656_A_CLIL_Model_for_Primary_Schools